

Persbericht Meldpunt Misbruik RKK.

Let op: embargo tot 15.00 uur 18 december 2017

Slachtoffers seksueel misbruik katholieke kerk kregen erkenning

Slachtoffers van seksueel misbruik in de katholieke kerk in ons land hebben goeddeels erkenning en genoegdoening gekregen. Dat constateert het bestuur van de Stichting Beheer & Toezicht inzake seksueel misbruik in de R.-K. Kerk in een verantwoording over de periode 2011 tot 2017. Het betreft de werkzaamheden van het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK, het Platform Hulpverlening, de Klachtencommissie en Compensatiecommissie.

Het eindverslag is maandag 18 december in Utrecht aangeboden aan de Bisschoppenconferentie en de Conferentie Nederlandse Religieuzen. KNR, alsmede aan de slachtoffergroepen KLOKK, Koepel Landelijk Overleg Kerkelijk Kindermisbruik, MCU, Mea Culpa Unlimited, en VPKK, VrouwenPlatform Kerkelijk Kindermisbruik.

‘Hebben wij aan de verwachtingen van de slachtoffers voldaan?’, vraagt het bestuur zich in het eindverslag af. Het antwoord op die vraag is volgens hem aan de slachtoffers. ‘Niettemin durven we de slotvraag te beantwoorden met: grosso modo ja. Dat baseren we op de reacties van slachtoffers, met name na de zitting bij de Klachtencommissie, uit de terugkoppeling via lotgenotengroepen en de waarneming van Tweede Kamerleden die klachtzittingen hebben bijgewoond’.

Het bestuur vindt dit antwoord op de slotvraag op zichzelf een eerbetoon aan de medewerkers van het Meldpunt. Enkelen van hen geven in het eindverslag een bewogen getuigenis van hun ervaringen in het omgaan met de slachtoffers. ‘De medewerkers hebben de slachtoffers de weg geboden naar de erkenning, genoegdoening en hulp.’ Dat de weg daar naar toe soms moeizaam is geweest, wordt in het eindverslag uitvoerig geschetst. Er was, zeker toen de stroom meldingen bijna 8 jaar geleden begon, onvoldoende ervaring op dit specifieke terrein.

Houding kerk positief

Over de medewerking van de kerk door de jaren heen oordeelt het bestuur over het geheel genomen positief. ‘Het optreden van menig kerkelijk gezagsdrager kan als uitermate lovenswaardig worden aangemerkt.’ Al moest er af en toe op gewezen worden dat het om de slachtoffers ging en dat jegens hen flexibiliteit noodzakelijk was. Dat inzicht heeft er steeds toe geleid dat het Meldpunt de gevraagde kerkelijke medewerking kreeg. ‘Per saldo kunnen we als bestuur concluderen, dat alle slachtoffers conform de adviezen van de Klachtencommissie en de Compensatiecommissie erkenning en genoegdoening hebben gekregen.’

3712 meldingen

Vanaf voorjaar 2010 tot december 2017 hebben zich in totaal 3712 slachtoffers gemeld. 1650 van hen hebben het om allerlei redenen bij een melding gelaten, ondanks uitnodigingen die om te zetten in een klacht. Men vond soms de melding voldoende of zag er tegenop een klaagschrift in te dienen. Uiteindelijk zijn 2062 klachten ingediend. In 1471 zaken heeft de Klachtencommissie een advies of beslissing uitgebracht. 251 klachten zijn ingetrokken, 334 klachten zijn geschikt. Andere klachten zijn niet behandeld bijvoorbeeld

vanwege niet ontvankelijkheid of overlijden van een klager als nabestaanden wilden stoppen. Van 6 personen heeft het Meldpunt na toewijzing van een juridisch adviseur niets meer vernomen. Zij hebben ook geen contact opgenomen met hun juridisch adviseur. Van de 1471 zaken waarin advies werd uitgebracht, waren er 1002 met gegrond verklaring. In 318 zaken was de uitspraak niet gegrond, veelal door gebrek aan steunbewijs. Voor deze slachtoffers heeft de R.-K. Kerk in 2016 een slotactie opgezet om hen alsnog genoegdoening en compensatie te bieden. Ook zijn er in 18 gevallen tijdens of direct na de zitting schikkingen getroffen. De overige klachten waren om allerlei redenen niet-ontvankelijk.

In de cijfers is opgenomen wat het effect was van de opschuiving van de aanvankelijke sluitingsdatum op last van de rechter, van 1 juli 2014 naar 1 mei 2015. Zo'n 300 slachtoffers hebben toen nog een klacht ingediend of hebben hun eerdere melding alsnog omgezet in een klacht. Meldingen die niet meer in behandeling konden worden genomen na 1 mei 2015, zijn doorgeleid naar het betreffende kerkelijk gezag. Het gaat om 59 mensen.

Compensatie

Slachtoffers konden bij gegrond verklaring van hun klacht door de Klachtencommissie een compensatie aanvragen. Er waren 5 categorieën van compensatie al naar gelang de ernst van het misbruik. Er zijn 946 aanvragen ingediend van 860 slachtoffers (sommige aanvragen zijn om administratieve redenen gesplitst in twee of meerdere aanvragen). Niet ontvankelijk verklaard werden 5 aanvragen. Uiteindelijk is in 941 zaken een compensatie toegekend: aan 29 slachtoffers in categorie 1, 121 in categorie 2, 313 in categorie 3, 97 in categorie 4 en 381 in categorie 5. Die laatste categorie kent een maximum van 100.000 euro, welk bedrag 65 slachtoffers hebben ontvangen.

Totaal is aan compensatie 28.507.909,00 euro door de kerk uitgekeerd. *

Het Eindverslag geeft een overzicht van alle zaken, waarvan de verdere details op de website van het Meldpunt te vinden zijn, www.meldpuntmisbruikrkk.nl. Ook is een overzicht opgenomen van bedragen per bisdom en orde of congregatie.

Hulpverlening

In de periode 2011-2016 hebben 1048 melders de hulp ingeroepen van het Platform Hulpverlening. 330 keer werd een van de 15 vertrouwenspersonen ingeschakeld (835 keer als alle meldingen voor 2011 worden meegeteld); 159 keer vond er psychologische screening plaats en 213 keer werd doorverwezen voor psychotherapeutische hulpverlening. Veel melders maakten in eerste instantie geen gebruik van de mogelijkheden die het Platform Hulpverlening kon bieden inzake ondersteuning en psychologische hulp. Deels omdat men koos voor de klachtenprocedure, deels omdat men er op eigen kracht uit was gekomen. Ook zeiden slachtoffers geen vertrouwen meer te hebben in hulpverleners. Veel slachtoffers zijn pas op late leeftijd in staat om het misbruik bespreekbaar te maken en hulp te zoeken. Schaamte, ontkenning en angst kunnen hier de basis voor zijn. Voor verder herstel is erkenning van groot belang.

Uit ervaringen van de psychologen waar het platform mee heeft samengewerkt is gebleken dat slachtoffers van seksueel misbruik in de kindertijd door een dader verbonden aan de Rooms-katholieke kerk, toch wel een aparte groep vormden. Het misbruik vond regelmatig plaats en over een langere periode en in het grootste geheim. De slachtoffers werden vaak niet geloofd door hun ouders; de macht van de dader plaatste hem boven elke verdenking.

Zelfs in die gevallen waarin de ouders hun kind geloofden, bleef men vaak zwijgen uit angst of achting voor de kerk. Families hadden vaak nauwe banden met de pleger.

Geconstateerd kan worden dat de gevolgen van het vroegkinderlijk misbruik zeer ernstig kunnen zijn zowel op psychisch als op lichamelijk gebied. Ook op sociaal maatschappelijk terrein hebben zich vaak grote problemen voorgedaan. De psychologische hulpverlening voor deze slachtoffers is de laatste jaren aanzienlijk uitgebreid en er bestaat een goed netwerk, van op dit terrein, gespecialiseerde psychotherapeuten, constateert het Platform Hulpverlening.

Mediation

Een alternatief voor de klachtenprocedure is mediation geweest. De kerk koos daarvoor pas in een vrij laat stadium waardoor naar taxatie van het bestuur veel minder zaken via mediation zijn afgedaan dan mogelijk zou zijn geweest.

De bemiddelingen werden uitgevoerd door Perspectief Herstelbemiddeling (voorheen Slachtoffer in Beeld). In totaal kwamen er via het Meldpunt 37 meldingen bij Perspectief binnen. In bijna alle zaken kwam het tot een daadwerkelijke bemiddeling waarover de betrokken partijen na afloop over het algemeen positief waren. Een financiële compensatie maakte soms wel en soms geen deel uit van het mediation traject.

De hulpverlening gaat door, aangehaakt bij het Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag van de R.- K. Kerk.

Per 1 januari 2018 sluit het Meldpunt definitief.

Archief

In overleg met de kerk is een regeling getroffen waarbij archieven openstaan voor wetenschappelijk onderzoek. Alle relevante archiefstukken, behoudens die onder het canonieke recht vallen, worden overgedragen aan een nog aan te wijzen archief instelling.

Het hele Eindverslag is te vinden op [www. meldpuntmisbruikrkk.nl](http://www.meldpuntmisbruikrkk.nl)

*De kerk heeft rechtstreeks via de Slotactie ca € 750.000,00 aan slachtoffers betaald. Aan slachtoffers van (enkel) geweld is een bedrag van € 1.000.000,00 betaald.